

сфері, продовжує активно просувати підвищення екологічних стандартів, розвивати інфраструктуру, підвищувати витрати на науково-дослідні інститути. В ОАЕ спостерігається бум наукоємних галузей економіки, як факт об'єктивного розуміння, що країна не в змозі зайняти значиме місце в світовій ієрархії країн розвиваючи лише енергетичну сферу. Китайський же вчений Янь Суетун вбачає досягнення рівня глобального конкурента Сполученим Штатам в підвищенні якісних та кількісних показників чотирьох напрямків, а саме: військова, економічна, культурна та політична сфера. [2]

Резюмуючи вищевказане, можна стверджувати, що в умовах динамічно мінливого світопорядку категорія глобальне конкурентне лідерство стає тією віссю навколо якої починають крутитися держави, вступаючи в міжнародну боротьбу за світову першість.

Література

1. Пфаненитиль И.А. Двойные стандарты глобализации. [Electronic Resource] // Управления и экономика XXI века. – Mode of access: http://library.krasu.ru/ft/ft/_articles/0112750.pdf.

2. Тимофеев О. А. «Мягкие» методы международного влияния и трансформация внешнеполитической парадигмы в КНР [Electronic Resource] // ТОГУ. – Mode of access: <http://www.khstu.ru/vestnik/articles/347.pdf>.

Agnieszka BECLA

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

WYKORZYSTANIE KONCEPCJI KOSZTÓW TRANSAKCYJNYCH DO OCENY SKUTKÓW NIEDOSKONAŁOŚCI PROCESU KOMUNIKOWANIA SIĘ I WYKORZYSTANIA INFORMACJI EKOLOGICZNEJ

W artykule przedstawiono możliwości wykorzystania koncepcji kosztów transakcyjnych do oceny skutków (kosztów) niedoskonałości procesu komunikowania się i wykorzystania informacji ekologicznej. Kategoria kosztów transakcyjnych posiada swoją historię w rozwoju myśli ekonomicznej i interesujące próby zastosowania. Należą do nich między innymi koncepcje W. Baumola, J. Tobina, D. Northa, R. Coase czy O. Williamsona. Autorka dokonała analizy procesu komunikowania się oraz identyfikacji jego zakłóceń i zniekształceń, a następnie oceniła koszty szumu informacyjnego i takich deformacji komunikacyjnych. Wykorzystała w tym celu kategorię kosztów transakcyjnych. Same koszty transakcyjne wywołują wiele wyzwań natury pojęciowej oraz obrachunkowej. Podobne problemy pojawiają się przy szumie informacyjnym, niedoskonałościach komunikowania się czy wykorzystaniu informacji ekologicznej. Autorka skupiła się na tych wybranych aspektach w kontekście funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego.

Cała analiza dotyczy wykorzystania informacji ekologicznej i komunikowania się w oparciu o taką informację. Ta sfera komunikacji interpersonalnej odgrywa we współczesnym społeczeństwie informacyjnym szczególnie ważną rolę. Jest ona dodatkowo wzmocniona, jeżeli społeczeństwo takie opiera swój przyszły rozwój na strategii zrównoważonego i trwałego rozwoju. Informacje ekologiczne stanowią podstawę takiej strategii, na wszystkich etapach jej przygotowania i realizacji. Nie ma żadnych możliwości podejmowania skutecznych działań w ramach strategii zrównoważonego i trwałego rozwoju bez posiadania odpowiednich informacji ekologicznych. Cały proces przygotowania (znajdowania i pozyskania) oraz gromadzenia i wykorzystania takich informacji z jej podstawowych źródeł (monitoring środowiska, ogólnokrajowa sprawozdawczość statystyczna, sprawozdawczość podmiotów gospodarczych, informacja rządowa samorządu wszystkich szczebli, informacja rządowa agend rządowych, wyniki badań naukowych, banki informacji regionalnej, oraz informacja nieoficjalna gromadzona przez ruchy społeczne i obywateli) jest kosztowny. Wypracowanie właściwych sposobów identyfikacji i kwantyfikacji oraz waloryzacji kosztów informacji ekologicznej staje się ważnym wyzwaniem analizy kosztów. Przedstawiony artykuł podejmuje to wyzwanie.

Marian MACIEJUK

POMOC PUBLICZNA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W POLSCE W LATACH 2008-2011

Pomoc publiczna jest jednym z instrumentów interwencjonizmu państwa w gospodarce. Ma na celu działania służące rozwojowi społeczno-gospodarczemu kraju w hamowaniu negatywnych zjawisk, a jej podstawową cechą powinna być racjonalność. Jest ona najwyższym wyznacznikiem dopuszczalności działań pomocowych państwa. W gospodarce rynkowej zasadnicze znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rynku i ochrony interesów konsumenckich ma konkurencja. Pomoc publiczna nie powinna jej naruszać, chyba że jej naruszenie będzie rekompensowane przez pozytywne zjawiska rynkowe, które wywołało udzielenie pomocy. Państwo nie musi udzielać pomocy, nie jest ona też aktem darowizny. Dzięki pomocy państwo realizuje cele, jakie uznaje za priorytetowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców jest szczególnie istotna w okresie kryzysu gospodarczego.

Po akcesji Polski do Unii Europejskiej pomoc publiczna małym i średnim przedsiębiorstwom została dostosowana do norm unijnych. Również pomoc jednostek samorządu terytorialnego została wkomponowana w system pomocy publicznej zawierający monitoring i kontrolę zarówno podmiotów udzielających pomocy, jak i beneficjentów pomocy.

Uzyskanie pomocy publicznej nie jest łatwe, bowiem wymaga przejścia czasami skomplikowanej procedury formalnej, spełnienia przez beneficjenta szeregu warunków, jak np. utrzymania miejsca pracy przez co najmniej rok, informowania podmiotu udzielającego pomocy w ramach pomocy *de minimis* o każdej pomocy zaliczanej do tego rodzaju itp.

Celem niniejszego opracowania jest zidentyfikowanie pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorstwom w Polsce w latach 2008-2011, a więc w okresie światowego kryzysu. Badania obejmują pomoc publiczną udzieloną przedsiębiorcom pod względem: struktury i dynamiki jej wartości, form pomocy, przeznaczenia pomocy publicznej, podmiotów udzielających pomocy i regionalnego zróżnicowania według województw.

Pomoc publiczna polskim przedsiębiorcom w badanym okresie znacząco wzrosła, zwłaszcza w latach 2008-2010, kiedy to weszły w życie nowe unijne programy wsparcia dotyczące przede wszystkim innowacyjnej gospodarki i niewątpliwie ma to związek z kryzysem gospodarczym. Największe znaczenie nadal odgrywa pomoc w formie bezzwrotnej dotacji i ulg podatkowych, która stanowi ponad 85% ogółu pomocy. Nastąpiły zmiany w strukturze pomocy polegające na przesunięciu z pomocy horyzontalnej na rzecz pomocy regionalnej. Największego wsparcia przedsiębiorcom udzieliło 5 organów lub ich grup, tj.: marszałkowie województw, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, organy skarbowe i celne oraz Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. Udzieliły one w sumie ponad 80% ogólnej wartości pomocy publicznej.

Ogólnie biorąc, udzielona pomoc publiczna przedsiębiorcom w Polsce w analizowanym okresie miała ograniczony wpływ na konkurencję. Potwierdzeniem tego jest fakt, że dominującym przeznaczeniem pomocy publicznej jest pomoc horyzontalna i regionalna, która stanowi ponad 80% ogółu pomocy. Należy stwierdzić, że w warunkach światowego kryzysu pomoc publiczna dla przedsiębiorców nabrała szczególnego znaczenia. Ma to również odzwierciedlenie we wspieraniu polskich przedsiębiorców.

Bibliografia

1. Akty prawa powszechnie obowiązującego pod hasłem: *Pomoc publiczna dla przedsiębiorców*. (<http://lex.ae.wroc.pl/>)
2. *Analiza zmian w prawie polskim w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej – konsekwencje dla konsumentów i przedsiębiorców*. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Warszawa, marzec – czerwiec 2003

3. Maciejuk M.: *Gminna pomoc publiczna dla przedsiębiorstw po akcesji Polski do Unii Europejskiej*. W: Polityka zrównoważonego rozwoju oraz instrumenty zarządzania miastem. Pr. zb. pod red. J.Ślodyczyka i D.Rajchela. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. Opole 2006
4. Maciejuk M.: *Struktura pomocy publicznej w Polsce w latach 2006-2009*. W: Problemy rozwoju regionalnego. Pr. zb. pod red. E. Sobczak i A. Raszковского. Prace Naukowe UE we Wrocławiu nr 244. Wrocław 2012 (ss.612-622).
5. Maciejuk M.: *Public aid for entrepreneurs in Poland in the period of 2004-2006*. W: Hradecké ekonomické dny 2009 – Ekonomický rozvoj a management regionu. Sborník vybraných příspěvků. Univerzita Hradec Králové Faculta Informatiky a Managementu. Hradec Králové 2009. (ss.84-92)
6. Maciejuk M.: *State aid to business in Poland*. W: Regionalni aspekty socioekonomickeho vyvoje. Regional aspects of socioeconomic development. Edited by Miloslav Sasek. Faculty of Social and Economics Studies Jan Evangelista Purkyně University in Usti nad Labem 2005
7. Maciejuk M.: *Struktura i dynamika pomocy publicznej przedsiębiorcom w Polsce*. W: Gospodarka przestrzenna XII. Tom I. Pr. zb. pod red. S. Korenika i Z. Przybyły. Wyd. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska. Wrocław 2009. (ss.217-228)
8. *Raporty o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w latach 2008-2011*. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Warszawa 2009-2012 (www.uokik.pl)
9. *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy w ramach zasady de minimis* (Dz. Urz. WE.L.10. z 13 stycznia 2001 r.)
10. *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. dotyczące stosowania art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego WE dotyczących pomocy publicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw* (Dz. Urz. WE.L.10. z 13 stycznia 2001 r.)
11. *Traktat akcesyjny*. Płyta CD. *Tak! Łączymy Polskę z Europą*. Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Warszawa 2004
12. *Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. nr 123/2004, poz. 1291, z późn.zm.)

Volodymyr ONYSCHUK
Corvinus University of Budapest, Hungary

THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS AND ITS EFFECTS ON HUNGARY'S ECONOMY

The warning of a collapse occurred in early 2007, but the outbreak of the crisis were the events on August 2007. By March 2007, more and more individuals were unable to repay the loan and steadily increased the number of financial institutions with financial problems. On April there was the bankruptcy of New Century Financial, one of the leading subprime mortgage lenders. By July 2007 nearly 30 financial institutions were in bankruptcy because of debtors, who were unable to pay the mortgage loans [1, p. 70-74].

On August 6th, 2007 one of the largest independent U.S. companies in providing of housing loans, American Home Mortgage reported bankruptcy, and dismissed 7,000 employees. The real shock on the markets was three days later, made by the major French bank: BNP Paribas three, a total of 2 billion EUR worth of investment fund trading was suspended, saying they could not enhance the value of the fund's assets, because they have disappeared from the market. The announcement effect was almost within hours frozen the short-term credit market [2].

To relieve the pressures of the market, the European Central Bank (ECB), almost immediately, pumped 95 billion EUR into the euro zone banking system, and then a few days later was a further 109 billion EUR. The U.S. Federal Reserve Bank (Fed) and the Japanese central bank were playing similar steps [1, p. 70-74].

The beginning of September 2007 the size of ECB's intervention was amounted in 250 billion EUR. In the United States the Citigroup reported the losing of 3.1 billion U.S. \$, and an additional 5.9 billion U.S. \$, thus during half a year achieved 40 billion U.S. \$ loss [1, p. 70-74].